

Raadsvoorstel Besluitvormend

Transitievisie Warmte 1.0

aan: de raad van de gemeente Hillegom

zaaknummer: Z-20-134379
datum collegevergadering: 21 september 2021
datum raadsvergadering: 14 oktober 2021
agendapunt: 0
portefeuillehouder: Mevr. C.J. Hoekstra
behandelend ambtenaar: Marijke Waterreus
e-mailadres: M.Waterreus@hlltsamen.nl

Wij stellen voor:

1. De [Transitievisie Warmte 1.0](#) vast te stellen (bijlage 1).
-

Inleiding

Nationaal

De afspraak in het Nationaal Klimaatakkoord is dat in 2050 7 miljoen woningen en 1 miljoen gebouwen van het aardgas af zijn. Deze opgave is door het Rijk bij de gemeenten neergelegd. Hierbij is afgesproken dat alle gemeenten uiterlijk in 2021 een beeld hebben van de transitie naar een aardgasvrije gebouwde omgeving: een Transitievisie Warmte (TVW).

Naast het Klimaatakkoord heeft Nederland ook zijn eerste klimaatwet, in deze wet is vastgelegd dat we in 2030 49% minder broeikasgassen moeten uitstoten en in 2050 95% minder ten opzichte van 1990 en alle energie in 2050 CO2 neutraal opwekken. Dat deze afspraken in de wet zijn vastgelegd betekent ook dat ieder kabinet zich hieraan moet houden.

Regionaal

De gemeenten in Holland Rijnland hebben gezamenlijk de Regionale Structuur Warmte (RSW) opgesteld als onderdeel van de Regionale Energie Strategie (RES). In de RSW staat dat er waarschijnlijk onvoldoende duurzame bronnen beschikbaar zijn voor 2050 om de gebouwde omgeving te verwarmen. Daarom is het belangrijk dat in de regio 30% energie bespaard wordt in 2050, door het isoleren van gebouwen. Als tussendoel is een besparing van 15% in 2030 gesteld. De hybride warmtepomp is een nuttige tussenstap op weg naar een andere duurzame oplossing. De RSW heeft in de raad van 27 mei 2021 als onderdeel van de RES 1.0 ter besluitvorming voorgelegd.

Bij het opstellen van de TVW is de RSW als uitgangspunt meegenomen.

Wat ging eraan vooraf?

Eind 2019 heeft het college van burgemeester en wethouders het Plan van Aanpak “Lokale energiestrategie en Transitievisie Warmte” vastgesteld en de raad hierover middels een raadsbrief geïnformeerd. Hierin heeft zij aangegeven voor eind 2021 een TVW en een LES op te stellen.

In het najaar van 2020 en de winter van 2020/2021 vond de eerste participatieronde voor het opstellen van de uitgangspunten van de Lokale Energiestrategie (LES) en TVW plaats (bijlage 2). We spraken met inwoners, organisaties en ketenpartners zoals woningcorporatie STEK, netbeheerder Liander en het Hoogheemraadschap van Rijnland.

Op 25 maart heeft de raad zijn uitgangspunten voor de Lokale Energiestrategie (LES) en de Transitievisie Warmte (TVW) vastgesteld (bijlage 3). Langs deze uitgangspunten is de TVW vervolgens opgesteld.

In het voorjaar van 2021 is op basis van de vastgestelde uitgangspunten een tweede participatieronde met inwoners georganiseerd. We hebben een meedenkavond gehouden met inwoners van Hillegom. De opbrengsten van deze avond hebben input opgeleverd (bijlage 4) welke gebruikt is bij de tot stand komen van deze TVW.

Net alleen deze opbrengsten maar ook, eerdere participatiemomenten, bestaande onderzoeken en de RES 1.0 hebben daaraan bijgedragen.

De TVW op hoofdlijnen

We gaan de komende jaren stap voor stap aan de slag met het aardgasvrij maken van alle gebouwen in de gemeente.

We kiezen voor duurzame warmteoplossingen die haalbaar, betaalbaar en betrouwbaar zijn voor onze inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties. De komende jaren zetten we in op het verkleinen van de warmtevraag door het isoleren van woningen en gebouwen, en zuinigere installaties zoals hybride warmtepompen.

We stellen onszelf een ambitieuze maar reële doelstelling;

- In 2025: 10% energiebesparing in de gebouwde omgeving ten opzichte van 2014;
- In 2030: 15% energiebesparing in de gebouwde omgeving ten opzichte van 2014.

Om deze ambitie te realiseren is het opstellen van een uitvoeringsplan gericht op het isoleren van woningen en gebouwen en het aanschaffen van zuiniger installaties noodzakelijk. In dit plan is veel aandacht voor communicatie en participatie, omdat we alleen samen met onze inwoners en bedrijven onze doelstelling kunnen bereiken.

We zetten nog niet actief in op het aardgasvrij maken van bestaande wijken, met uitzondering van nieuwbouwwijken die volgens de Gaswet al gasloos opgeleverd worden. Wanneer daar aanleiding voor is en in ieder geval voor 2030, gaan we wel nader onderzoek doen naar warmtenetten en de beschikbaarheid van de daarvoor benodigde warmtebronnen, zoals aardwarmte (geothermie), restwarmte en aquathermie. Hiervoor volgen we de (nieuwe) ontwikkelingen en participeren we waar dat nodig is.

Voor die delen van onze gemeente waar een warmtenet niet haalbaar is, onderzoeken we waar het gasnet (gevoed door groen gas) in gebruik kan blijven.

De TVW als programma onder de Omgevingsvisie

Deze Transitievisie Warmte is een programma onder onze Omgevingsvisie. Na vaststelling van dit programma volgt een uitvoeringsplan waarin we concrete projecten uitwerken.

Bestaand kader en context

- 2015 Klimaatakkoord Parijs
- 2017 Energieakkoord Holland Rijnland
- 2018 Omgevingsvisie Hillegom
- 2019 Nationaal Klimaatakkoord
- 2019 Klimaatwet
- 2019 Plan van Aanpak Lokale Energiestrategie en Transitievisie Warmte
- 2020 Concept Regionale Energiestrategie incl. wensen en bedingen gemeente Hillegom
- 2021 Uitgangspunten Lokale Energiestrategie en Transitievisie Warmte gemeente Hillegom
- 2021 RES 1.0 incl. Regionale Structuur Warmte

Beoogd effect

Een stap zetten op weg naar een CO₂-neutrale en aardgasvrije gebouwde omgeving en daarmee inwoners, organisaties en ketenpartners (handelings)perspectief geven voor de komende jaren.

Argumenten

1.1 Het is de bevoegdheid van de raad om kaders vast te stellen.

Met de kaders uit de TVW kan de gemeente de komende jaren aan de slag met de warmtetransitie.

1.2 De gemeente moet voor eind 2021 een Transitievisie Warmte vaststellen.

Uit het Klimaatakkoord volgt dat iedere gemeente uiterlijk in 2021 een TVW moet hebben opgesteld. Gemeenten hebben de regierol gekregen in de lokale warmtetransitie.

1.3 De Transitievisie Warmte legt de ambitie voor 2030 vast.

Het is van belang om een koers uit te zetten, en om onze inwoners en ondernemers duidelijkheid te geven over de doelstelling die de gemeente heeft en de weg om daar te komen. Deze ambitie is de basis voor het op te stellen uitvoeringsplan waaraan we samen met onze inwoners, ondernemers en ketenpartners uitvoering kunnen geven.

1.4 Met de Transitievisie Warmte geeft de gemeente perspectief aan woningeigenaren, huurders, bedrijven en maatschappelijke organisaties.

Het is belangrijk om perspectief en duidelijkheid te geven aan onze inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties. Dan kunnen ook zij zich de komende jaren voorbereiden en de juiste stappen zetten in het isoleren van hun woning en/of gebouw.

1.5 Met de Transitievisie Warmte geeft de gemeente perspectief aan de ketenpartners.

Ook van onze ketenpartners (Stek, Liander, Hoogheemraadschap van Rijnland en Dunea), vraagt de warmtetransitie veel. Om zich tijdig en op de juiste manier voor te kunnen bereiden en stappen te kunnen zetten is het van belang om de gemeentelijk visie vast te stellen.

1.6 Onze ketenpartners zijn betrokken geweest bij het opstellen van deze visie.

De visie is in samenwerking met onze ketenpartners tot stand gekomen. Dit is belangrijk om dat we elkaar nodig hebben in de warmtetransitie.

Kanttekeningen

1.1 Bijdrage voor de energietransitie vanuit het Rijk is nog onzeker.

Dat er extra middelen nodig zijn vanuit het Rijk is inmiddels wel duidelijk geworden. De Raad voor het Openbaar Bestuur het toekomstige kabinet geadviseerd om gemeenten

middelen te geven om de maatregelen uit het Klimaatakkoord uit te kunnen voeren. Op dit moment is er nog geen duidelijkheid over de financiële bijdrage vanuit het Rijk. Vanuit de VNG (Vereniging voor Nederlandse Gemeenten) wordt overleg gevoerd met de betreffende minister dat uitblijven van deze bijdrage negatieve gevolgen heeft voor de energietransitie.

1.2 Communicatie en participatie is essentieel.

We zijn het er (bijna) allemaal over eens: we moeten iets doen aan de verandering van het klimaat en de CO₂-uitstoot moeten we terugdringen. En, ja, hier hebben we allemaal een rol in te nemen. Maar over het tempo en de wijze waarop we deze transitie aanpakken bestaan verschillende inzichten bij onze inwoners. Dit is niet vreemd, maar zoals het gaat bij veranderingen. Het is daarom belangrijk om onze inwoners goed te betrekken bij de stappen die we de komende jaren gaan zetten. Zodat zij de besparingsmaatregelen gaan nemen die nodig zijn om stap voor stap toe te werken naar een aardgasvrije toekomst. Communicatie- en participatie is daarom een essentieel onderdeel van het op te stellen uitvoeringsplan: per project kijken we op welke wijze inwoners en bedrijven betrokken worden.

1.3 Alleen samen kunnen we deze warmtetransitie realiseren.

Iedereen (iedere gebouweigenaar, iedere inwoner, ieder bedrijf, iedere maatschappelijke organisatie) heeft een rol in de warmtetransitie. Iedereen moet stappen zetten zodat wij onze doelen gaan halen. Verschillende bedrijven zijn verplicht om energiebesparende maatregelen te nemen, woningcorporatie Stek heeft zichzelf ambitieuze doelen opgelegd. Ook inwoners zijn al aan de slag gegaan. Maar we kunnen niet alle inwoners, bedrijven en organisaties verplichten om stappen te nemen. Het is daarom extra belangrijk dat isoleren, zuinigere installaties én alternatieven voor aardgas betaalbaar worden. Wetgeving en financiële prikkels vanuit het Rijk zijn hierbij essentieel.

Financiële consequenties

Aan het vaststellen van deze visie zijn niet direct kosten verbonden, wel indirect. Want deze visie veronderstelt dat er een uitvoeringsplan opgezet wordt. Het uitvoeringsplan stemmen we af op de vastgestelde visie. Wij verwachten in het najaar van 2021 meer duidelijkheid te krijgen over extra financiële middelen vanuit het Rijk. Dit weerhoudt ons niet om het uitvoeringsplan op te stellen.

Aanpak, uitvoering en participatie

De participatie (aanpak en participatie)

Bij het opstellen van de TVW is door diverse stakeholders (zoals de ondernemersvereniging, energiecoaches, Stichting Bollenstreek Duurzaam), ketenpartners (Liander, Stek, Dunea en het Hoogheemraadschap van Rijnland) en inwoners geparticipeerd.

In het najaar van 2020 zijn er 12 interviews afgenomen onder diverse stakeholders zowel lokaal als regionaal. Ook hebben we dat najaar via het burgerpanel en het jongerenpanel enquêtes uitgezet onder inwoners, in totaal hebben 517 inwoners meegedaan aan deze enquête. We hebben een meedenksessie georganiseerd om inwoners te betrekken bij het opstellen van deze visie, hiervoor hadden 70 inwoners zich aangemeld. Uiteindelijk hebben 30 inwoners deelgenomen aan de sessie. Met onze ketenpartners hebben we werksessies gehouden, om belangrijke informatie van hun kant mee te nemen bij het opstellen van de visie.

Het participatietraject in combinatie met bestaande onderzoeken, de uitgangspunten en de RES 1.0 hebben bijgedragen aan het tot stand komen van deze TVW.

Inwoners zijn op diverse manieren en verschillende momenten betrokken bij het tot stand komen van deze visie. We hebben geconstateerd dat met name de voor en tegenstanders deel hebben genomen aan de participatiemomenten. Hiermee hebben wij heel diverse beelden opgehaald die er leven bij onze inwoners. Deze beelden hebben bijgedragen aan het tot stand komen van de TVW. Deze beelden hebben zijn ook verwerkt tot leesbare analyses die de raad ondersteunen bij het vaststellen van deze TVW.

Het iReport (uitvoering)

Met de TVW willen we onze inwoners informeren over de opgave die we hebben, de doelen die we onszelf stellen en de visie van de gemeente op de warmtetransitie. We willen de TVW zo toegankelijk mogelijk maken voor onze inwoners. Daarom leveren we de TVW in een digitale omgeving, als [iReport](#) op. Naast het iReport is aan dit besluit ook een pdf van de TVW toegevoegd. Het advies aan de raad is echter wel om de visie vanuit het iReport te lezen.

Duurzaamheid

Met deze visie dragen we bij aan de bredere duurzaamheidsambities van de gemeente.

Hillegom-Lisse-Teylingen (HLT)

Dit voorstel is bestemd voor de gemeente Hillegom. Dit voorstel ligt ook voor in de gemeenten Teylingen en Lisse, het is immers een verplichting vanuit het Rijk om een Transitievisie Warmte voor 31 december 2021 vast te stellen. Er zijn geen grote verschillen te benoemen tussen de drie visies.

Urgentie

Elke gemeente moet voor eind 2021 een Transitievisie Warmte vaststellen.

Evaluatie

In 2025 gaan we deze visie evalueren, waar nodig bijstellen en eventueel nieuwe tussentijdse doelen en/of ambities stellen. We wijzen nu nog geen wijken aan die van het aardgas af gaan. Wanneer wij voornemens zijn om een wijk van het aardgas af te halen moeten wij minimaal 8 jaar van te voren aangeven wat de alternatieve warmte-oplossing voor deze wijk is.

Bijlagen en achtergrondinformatie

1. De [Transitievisie Warmte 1.0](#)
2. Analyse maatschappelijke haalbaarheid
3. Vastgestelde uitgangspunten Lokale Energiestrategie en Transitievisie Warmte
4. Opbrengst meedenksessie TVW

het college van burgemeester en wethouders,

Mevr. drs. C.B. Baauw
secretaris

Dhr. A. van Erk
burgemeester

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Hillegom,

gelezen het voorstel van het college van 21 september 2021 met als onderwerp
Transitievisie Warmte 1.0

gelet op de behandeling in de raadscommissie- en raadsvergadering,

gelet op artikel 108 van de Gemeentewet,

besluit:

1. De Transitievisie Warmte 1.0 vast te stellen (bijlage 1).

Aldus besloten in de raadsvergadering van 14 oktober 2021,

Mevr. drs. P.M. Hulspas-Jordaan
griffier

Dhr. A. van Erk
voorzitter

